

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

V PRAZE DNE 8. DUBNA 2022

PREDIKCE SP ČR pro vývoj ekonomiky v roce 2022 a 2023

JARO 2022

TELEFON (+420) 225 279 111 | E-MAIL SPCR@SPCR.CZ

WEB WWW.SPCR.CZ | ADRESA FREYOVA 948/11, 190 00 PRAHA 9

ZAPSANÝ VE SPOLKOVÉM REJSTŘÍKU, VEDENÉM MĚSTSKÝM SOUDEM V PRAZE ODDÍL L, VLOŽKA 3148.

IČO: 00536211, DIČ: CZ00536211.

ČLEN

BUSINESSEUROPE

Úvodní shrnutí

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) připravil aktualizovanou jarní predikci, která na základě dostupných dat, průzkumů či šetření SP ČR odhaduje vývoj klíčových faktorů a ukazatelů pro rok 2022 a 2023. I když je obtížné nyní vyčíslit přesný dopad válečného konfliktu na Ukrajině na českou ekonomiku spojeného s mnoha neznámými, již nyní je zjevné, že původní předválečné odhady přisuzující potenciál pro růst HDP pro letošní rok o více jak 3 % jsou nereálné. Jak domácnosti, tak firmy, ale i stát, se budou muset vypořádat zejména s vyšší mírou inflace, než na kterou byli doposud zvyklí, tj. budou na ně dopadat vyšší ceny surovin či energií, mj. z důvodu dalšího narušení dodavatelských řetězců. I přes velmi vysoká rizika pro značnou korekci směrem dolů, má česká ekonomika prozatím stále šanci udržet se v růstové hodnotě HDP a věříme, že tuto výzvu zvládne stejně jako předchozí koronavirovou krizi. Zároveň ale vidíme, že přetrvává stav vyšší poptávky ve vztahu k problémům na straně nabídky a problémům s dodávkami, vidíme skokové růsty cen energie a vybraných komodit ve dvouciferných hodnotách s nejistotami ohledně dalšího vývoje. Volatilita a obtížná předvídatelnost řady ekonomických veličin (ceny energie, akciové trhy, měnové kurzy), nejistota dalšího ekonomického i geopolitického vývoje, problémy s dodávkami u základních průmyslů, na které jsou navázány další sektory a rizika spojená s válkou a souvisejícími opatřeními činí predikci značně nejistou a firmy se musí připravovat i na značně krizové scénáře, což se odráží i v jejich vyhodnocování situace, nervozitě a například v investiční činnosti. Firmy jsou pod tlakem hledání rychlých řešení a dalších opatření v oblasti zefektivnění procesů, hledání alternativ zdrojů, trhů, zvolení cenových politik apod. Na druhou stranu zde zůstává i řada pozitivních efektů spojených například s odloženou poptávkou ze strany zejména domácností po dvou letech koronavirových restrikcí, řada odvětví zpracovatelského průmyslu v prvním čtvrtletí udržela růstové hodnoty výroby a zakázek, objevují se zde aktivity spojené s pomocí uprchlíkům.

Dle našich modelových propočtů na základě aktuálních informací, průzkumů a dat se odhad možnosti meziročního růstu reálného HDP ČR pohybuje pro letošní rok kolem 1,0 - 1,3 %, pro příští rok pak kolem 3,5 %. Predikce je však charakterizována vysokou mírou nejistoty, a tak nepovažujeme za důležitou hodnotu odhadu jako takovou, ale spíše popis trendů, souvislostí a rizik, neboť může letos dojít i k výraznějším revizím těchto odhadů. Velmi vysoká míra inflace a její stále větší promítání do života firem a domácností, trvající válka a související sankce každým dnem zvyšují pravděpodobnost horších výsledků.

Výchozí situace

Rok 2021

Celkový růst HDP za loňský rok dosáhl 3,3 % (výrazně k růstu přispěl sektor průmysl, který se zvýšil o 1,1 %, nicméně růst byl spojen zejména s prvním pololetím a vysokými výkyvy v ekonomice). Konjunktura byla tažena výhradně domácí poptávkou, výdaje na konečnou spotřebu vzrostly o 3,5 %. Investice byly naproti tomu slabé, fixní kapitál narostl pouze o 0,9 %. Významně se naopak navýšily zásoby, které se teprve projeví ve finálním produktu a odrážely problémy v dodavatelských řetězcích. K růstu také nepřispělo saldo zahraničního obchodu – navzdory tomu, že vývoz stoupl o 5 %, hodnoty dovozu se navýšily o 11,4 % a celkové saldo tak kleslo v běžných cenách meziročně o 204,1 mld. Kč na 185,2 mld. Kč. Česká ekonomika tak vstoupila do nového roku sice s křehkými a po historických propadech v roce 2020 neoslavnými, ale s kladnými statistickými výsledky z loňského roku a s nadějí na pokračování růstu.

Začátek roku 2022

První týdny nového roku byly spojeny s pozitivními odhady do budoucna. Předpokládaný růst Evropské unie (tj. regionu, kam směřuje dlouhodobě více než 80 % našeho exportu) se dle predikce Evropské Komise na letošní rok odhadoval na 4 %, což mělo mít nezanedbatelný dopad i na oživení v ČR. Podobně vycházely i

predikce BusinessEurope a kolegů ze zaměstnavatelských svazů napříč EU. Firmy ostatně již na přelomu roku naznačovaly, že se postupně mohou dostat na předkrizovou úroveň objemu výroby a v některých dílčích odvětvích průmyslu se to již i podařilo. Navzdory pokračujícím značným limitům v podobě vysokých cen, zpožděním některých dodávek vstupů, nedostatkem pracovníků a dozvuků koronavirové pandemie průzkumy (např. vysoká důvěra v Indexu nákupních manažerů za únor, konjunkturální průzkumy, rychlé průzkumy Svazu nebo společné šetření SPČR a ČNB dokládající očekávání zvýšení zakázek, domácí i zahraniční poptávky ze strany firem) naznačovaly, že bude pokračovat mírné oživení a některé z limitací by se mohlo dařit postupně překonávat, byť velmi mírně a pomalu.

Válka na Ukrajině

Do cesty mírného oživení se ovšem postavila situace na Ukrajině. Přesnější predikce je zatížena řadou rizik (viz níže), ale je zřejmé, že se bariéry růstu ze dne na den výrazně prohlubují. Platí to nejen pro firmy vázané na obchod s dotčenými zeměmi, ale také všechny podniky se budou muset vypořádat s dalším skokovým zdražením a zpožděním dodávek u řady vstupů, zejména s vysokými cenami energie i pohonných hmot a některých surovin. Jen od začátku roku do konce března vzrostly ceny elektřiny o 41 %, zemního plynu o 62 %, benzínu o 23 % a nafty o 32 %, přičemž není jisté, zda u některých komodit nebudeme svědky dalšího růstu. Řada firem také musí pracovat s mnohem vyššími riziky a krizovými scénáři ve svých podnikatelských plánech.

Výdaje na konečnou spotřebu domácností

V posledních měsících byl růst HDP tažen zejména domácí poptávkou, výdaje na konečnou spotřebu domácností vzrostly v roce 2021 o 4,3 %. Spotřeba by měla růst i v letošním roce, do jisté míry mohou pomáhat odložené nákupy zboží a služeb z dob koronavirové krize (řada lidí si stále zčásti „kompenzuje“ několikaměsíční lockdown, přičemž letos zatím dochází postupně k plnohodnotnému otevření ekonomik do předpandemického stavu), obnovené provozování řady služeb, vysoká míra úspor generující kupní sílu obyvatel, stále nízká nezaměstnanost a alespoň nominální zvyšování mezd. Pozitivně¹ by spotřebu mohl ovlivnit také příchod několika stovek tisíc ukrajinských uprchlíků.

Míra růstu spotřeby bude na druhou stranu brzděna vysokou mírou inflace. I kdyby se situace na Ukrajině v blízké době uklidnila, celková letošní míra zůstane dvouciferná a skokové nárůsty některých nákladů domácností mohou zčásti zvyšovat motivaci k úspornějšímu chování. Vzhledem k dosavadním trendům očekáváme, že tempo růstu nominální mzdy nebude letos zdaleka dosahovat tempa inflace². Růst reálné mzdy dosáhl v souhrnu za celý rok 2021 kladný výsledek ve výši 2,2 %, ale ve 4. čtvrtletí se již reálná mzda propadla o 2 % a v letošním roce ještě větší snížení reálné mzdy povede k větší opatrnosti a ekonomické nejistotě. Situaci nepomohou ani vysoké úrokové sazby (od 1. 4. 2022 činí základní 2T Repo sazba 5 %) ze strany ČNB, která se snaží poptávkovou stranu dále mírnit. Vyšší úroky budou snižovat disponibilní příjem dlužníků, kteří tvoří významnou část populace (nějakou formu dluhu³ v ČR aktuálně splácí okolo 43 % Čechů, cca 16 % splácí hypotéku⁴). Na spotřebitele uvedené negativní faktory již dopadají, jak bylo ostatně patrné z březnového konjunkturálního průzkumu, kdy se důvěra spotřebitelů v ekonomický růst propadla na nejnižší hodnoty od r. 2013⁵.

¹ Podle předběžných odhadů tvoří 50 % uprchlíků děti a zbytek tvoří ze 4/5 ženy

² Potvrzují i to i výsledky šetření SP ČR a ČNB za první čtvrtletí roku 2022 v otázce očekávání nárůstu mezd a cen

³ Česká bankovní asociace (<https://cbaonline.cz/cesi-a-zadluzovani-2021>)

⁴ Česká bankovní asociace (<https://cbaonline.cz/cesi-a-financovani-bydleni>)

⁵ Konjunkturální průzkum ČSÚ za březen (<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/konjunkturalni-pruzkumy-brezen-2022>)

Z výše uvedených důvodů očekáváme letos mírnější růst reálných výdajů na konečnou spotřebu domácností., jejich tempo dle predikce **odhadujeme na 2,2 % s očekávaným oživením v roce 2023 v souladu s empirickou zkušeností cyklického vývoje, kde by se spotřeba mohla zvednout na hodnoty cca 4,4 %, kdy očekáváme opět stabilizaci růstových hodnot ekonomiky.**

Výdaje vládních institucí

Výdaje vlády vzrostly minulý rok o 1,6 %, avšak nynější vláda jmenovaná v prosinci minulého roku již dala najevo, že bude více krotit státní výdaje kvůli stabilizaci státního rozpočtu. Plánovaný deficit na letošní rok má být ve výši 280 mld. Kč (zatím nebyla jeho výše změněna) tj. o téměř 100 mld. méně, než plánovala minulá vláda. Hlavními prioritami nového kabinetu je zodpovědné, protiinflační hospodaření bez zvyšování daní. K tomu vládě pomáhá nepřipravenost řady projektů. Reálné výdaje ale také budou omezovány inflačním růstem. Rozpočtu pomohou nominálně vyšší příjmy z DPH, na druhou stranu se dá očekávat, že bude aktuální krize vytvářet tlak na finálně větší schodek veřejných financí. Podle nynějších odhadů Česko čelí přílivu zhruba 280 tisíc uprchlíků a číslo může dále růst, přičemž náklady jen za první měsíc vystoupaly na 10 mld. Kč a budou dále růst. Při odhadu dříve zveřejněných dopadů na státní rozpočet (např. solidární příspěvek na domácnost s odhadem cca 1,5 mld. Kč, odhad zdravotní péče ve výši 6 mld. Kč ročně ze strany VZP, navýšení rozpočtu MŠMT do srpna o 5,2 mld. Kč) by tedy mimořádné výdaje mohly za letošní rok stoupnout na další vyšší desítky miliard korun. Výsledný propočet však silně závisí na množství uprchlíků a na množství uprchlíků, kteří se začlení do pracovního procesu.

Vzhledem k výše uvedenému se nedá očekávat, že by došlo k výraznému růstu reálných vládních výdajů, s výjimkou aktivit spojených s pomocí Ukrajiny a související pomoci domácnostem, případně firmám například v důsledku negativních dopadů vysokých cen. Vysoké míry inflace a valorizace sociálních výplat bude tedy také zvyšovat nominální výdaje oproti předchozím odhadům, nicméně v reálném vyjádření toto nepředstavuje žádné významné zvýšení. Taktéž vliv nových dotací z programů financovaných EU bude mít tento rok ještě marginální vliv, projeví se až v následujících obdobích.

Odhad růstu reálných výdajů státu na letošní rok by mohl dosáhnout 1,1 %. Podobného růstu by mohly výdaje dosáhnout v r. 2023. Taktéž se výrazněji projeví efekt nových evropských dotací.

Hrubý fixní kapitál (tj. investice firem)

Navzdory značnému zvýšení zásob vzrostly v minulém roce investice do tzv. fixního kapitálu pouze o 0,9 %. Podle dřívějších průzkumů (např. výše uvedené společné šetření SPČR a ČNB nebo vysoká důvěra v Indexu nákupních manažerů) bylo patrné, že před námi může být vyšší oživení podnikatelské aktivity, ačkoliv se firmy musely potýkat s řadou překážek (zejména ceny vstupů a energií, problémy v dodavatelských řetězcích apod.). Dopady ukrajinské krize tento optimismus snížily a dle průzkumu SP ČR z března zhruba čtvrtina firem dokonce bude muset revidovat své původní investiční plány směrem dolů. Pozitivní přesto je, že stále vyšší podíl firem uvádí, že očekává pro horizont příštích dvanácti měsíců, tedy v podstatě v letošním roce, zvýšení investičních výdajů⁶. Otázkou tedy bude vývoj dalších měsíců, míra investic v reálném vyjádření očištěná o inflaci a míra nejistoty, zpoždění dodávek či spuštění evropských programů.

Dvouciferná inflace, vysoké domácí úrokové sazby, další zdražení energií či surovin, rizika výpadku či zpoždění nebo nedostatek některých vstupů a obecná nejistota větší investiční aktivitě nepřispívají. Dokládají to ostatně březnové výsledky Německého indexu důvěry investorů, který se meziměsíčně snížil na -39,3 bodu

---

⁶ Společně šetření SP ČR a ČNB z prvního čtvrtletí 2022

(hodnoty pod nulou znamenají pesimistické očekávání), z únorových 54,3 bodu, což je nejhlubší propad od r. 1991 a výsledky naznačují pravděpodobnost recese. V březnovém průzkumu SPČR mezi podniky bylo taktéž zřejmé, že se většina (85 %) dotazovaných firem potýká s růstem cen energií, pohonných hmot a surovin či materiálů, případně přímo s jejich nedostatkem. Většina také uvedla, že má významné obavy s plánováním výroby a investic.

Samozřejmě, investiční aktivitu firmy potřebují pro dlouhodobý růst. Většina odvětví zpracovatelského průmyslu nadále vykazuje kladné hodnoty zakázek. Investiční aktivita a může být i reakcí na řešení některých výzev a regulací, které nás čekají, byť aktuální situace vysokých cen vstupů ubírá firmám prostředky na potřebné investice. Řada firem se bude proto snažit realizovat své plány či investovat do projektů, které jim pomohou do budoucna reagovat na krizi (např. instalace obnovitelných zdrojů energie, technologické inovace, hledání nových trhů), vysoká inflace ve vztahu k původně vymezeným investičním rozpočtům pro tento rok však nepřeje reálným hodnotám vývoje investic. **Letos by se tedy investiční aktivita měla omezit na 1 % s možností zrychlení tempa na 4 % v příštím roce, kdy by měly alespoň částečně odeznít nejvýraznější problémy, se kterými se letos firmy potýkají.** Důležité bude co nejrychlejší ukončení války či stabilizace dostupnosti energetických a surovinových zdrojů. ČR musí také včas spustit a využít dotační nástroje evropských programů, které dávají potenciál pro růst investic v druhé polovině letošního roku, ale s ohledem na náběhy jednotlivých programů spíše až v příštím roce.

Průmyslová produkce

Ačkoliv svědčil začátek roku o nadějném výhledu českého průmyslu – např. výše uvedené šetření SPČR s ČNB či Index nákupních manažerů, nynější krize bude negativně dopadat také na průmyslovou produkci. Situaci dokládá mimo jiné březnový konjunkturální průzkum, který potvrdil mírný pokles ekonomické důvěry (o 1,2 bodu na hodnotu 95,5).

Mnohé podniky se potýkají s omezením klíčových dodávek, a ačkoliv je kromě několika přímo dotčených subjektů většina firem schopna ve výrobě pokračovat a vyhodnocuje situaci, pohybuje se nejistotě, která roste s každým dnem a objevují se i případy či rizika omezení výroby. Záleží na tom, jak dlouho bude trvat válečný konflikt na Ukrajině a kdy se podaří situaci stabilizovat. Pokud by došlo k rychlému ukončení konfliktu, rychlé stabilizaci a obnově dodavatelských řetězců surovin i mezivstupů, stále můžeme udržet růst produkce v letošním roce **v kladných hodnotách okolo 1,5 % s výraznějším oživením přes 5 % v příštím roce.** Podniky se ale dostávají do dalšího náročného období, kdy musí reagovat na řadu změn a kdy je jasné, že některým z nich přinese stávající konflikt ztráty a dodatečné náklady.

Zahraniční obchod

Kladná bilance zahraničního obchodu klesla v r. 2021 meziročně (ve stálých cenách) z 310 mld. na 82,5 mld. Kč. Navzdory růstu vývozu o 5 % byl však minulý rok poznamenán silným navýšením dovozu o 11,4 % daný nárůstem dovozu léčiv, základních kovů apod. Příznivější výsledky v letošním roce zřejmě nelze očekávat.

Před ukrajinskou krizí očekávala Evropská komise poměrně slušný 4% růst HDP v EU, což implikovalo další nárůst exportu z ČR. Predikce vývoje zahraničních ekonomik ukazovala na přetrvávající silnou poptávku a významnou roli zahraničních zakázek pro naši ekonomiku a její pokračující růst. Válka na Ukrajině však způsobila skrze zvýšené nejistoty a rostoucí ceny vstupů snížení odhadů výsledků HDP některých významných ekonomik, včetně například Německa či celé EU, se kterou je ČR zprostředkovaně svázaná. Svědčí o tom ostatně snížení predikce růstu eurozóny ze strany ECB ze 4,2 % na 3,7 %.

Na výsledné obchodní bilanci se také projeví omezení obchodů s Ruskem, které sice není příliš významné (2 % vývozu z ČR, avšak jejich úplné přerušení by mohlo mít maximální teoretický dopad na celkový HDP až okolo 1,2 % - v závislosti na to, jak úspěšně budou firmy hledat alternativy a náhradní trhy). Obdobně

s menším dopadem to platí i v případě Běloruska, ačkoliv je obchodní bilance ČR s touto zemí opravdu malá (podíl okolo 0,1 %)⁷. Klíčová je však u těchto zemí strana základních vstupních surovin komodit pro výrobu.

Na výsledcích exportu ČR se odrazí mimo výpadek klíčových vstupů, se kterými se potýká automobilový průmysl jakožto náš největší exportér, jež se podílí na růstu HDP z cca 9 %.

Celkově očekáváme zmírnění růstu exportu v reálném vyjádření. Významnější rozdíl obchodní bilance bude vidět zejména u nominálních hodnot.

Z těchto důvodů bude letos dynamika zahraničního obchodu podobná jako v minulém roce (vyšší tempo růstu dovozu před růstem vývozu) a očekává se mírně kladné saldo české obchodní bilance, reálně okolo 50 miliard Kč. V dalším roce se kladné saldo lehce navýší a mohlo by dojít k obratu trendu, kdy by díky všeobecnému oživení předstihl růst vývozu dynamiku růstu dovozu.

I pokud by došlo v blízké době k rychlému ukončení konfliktu na Ukrajině, uvalené sankce se budou uvolňovat zřejmě jen postupně a pro řadu firem je již Rusko definitivně bráno jako velmi rizikový trh. Pokud by naopak konflikt eskaloval a došlo k úplnému přerušení obchodu s Ruskem či s Ukrajinou včetně souvisejících dopadů nebo by se zhoršila obecná nejistota a ekonomická nálada (jak již bylo patrné z březnového průzkumu německých firem - viz výše), lze v krajním případě předpokládat saldo na záporných hodnotách s případnou kladnou bilancí až v příštích letech.

Odhad letošní inflace

Narušení dodavatelských řetězců během koronavirové krize (a související nedostatek či nárůst cen materiálu či surovin), zvýšení cen energií nebo nedostatek pracovníků na trhu tlačící na růst mezd již v minulých měsících generovaly rychlý růst inflace, jež za únor dosáhla meziročního tempa 11,1 % a za březen 12,7 %. O přetrvávajících inflačních tlacích dále svědčil Index cen průmyslových výrobců, který za první dva měsíce letošního roku dosáhl meziročního růstu kolem 20 %, Indexu cen zemědělských výrobců, jež se v únoru navýšil meziročně o 27 % nebo očekávání firem z posledního šetření SPČR, které ukazovalo dvouciferný nárůst cen vstupů i výstupů.

Již tak závažnou situaci výrazně zhoršila válka na Ukrajině, která ještě hlouběji narušila dodavatelské řetězce (z Ruska či z Ukrajiny se dováží řada chemických látek, kovů či důležitých surovin), což má za následek skokově se zvyšující ceny výrobků, ale také komodit či energií (od začátku roku vzrostly ceny elektřiny či pohonných hmot o desítky procent) nebo např. pšenice, jejíž je Ukrajina významným vývozcem a která zdražila od začátku roku zhruba o 40 %.

V březnovém šetření mezi členy uvedla nadpoloviční většina firem, že je výrazně omezuje skokové zdražování energie a surovin a např. dopad vysokých cen pohonných hmot označilo 40 % podniků za vysoký a 8 % za fatální. Řada podniků tak bude nucena promítnout drahé vstupy do ceny výsledných výrobků či služeb. Inflační tlaky se snaží tlumit Česká národní banka, která zvýšila základní úrokovou sazbu na 5 %. Aktuální globální nejistoty a inflační tlaky však omezují míru vlivu ČNB a její opatření se projeví na výsledném mírnění zdražování jen z menší části.

Vzhledem k výše uvedeným faktorům bude letošní růst inflace velmi pravděpodobně dvouciferný, s odhadem okolo 14 %. Inflační tlaky by měly postupně polevovat až na přelomu roku, v příštím roce by mohly zmírnit opět na jednociferné hodnoty kolem 6 %.

---

⁷ ČR v r. 2020 do Běloruska vyvezla zboží či služby v hodnotě 7,4 mld. Kč a importovala 3,2 mld. Kč, což činí v obou případech podíl okolo 0,1 % na celkové bilanci

Rizika predikce

V tuto chvíli zde převažují rizika směrem dolů, kde některé krizové scénáře v případě realizace níže uvedených rizik mohou vést k hodnotám záporným.

Mezi nejvýznamnější riziko patří bezpochyby vývoj válečného konfliktu na Ukrajině, který se dá jen velmi těžko předvídat, a následné mírové uspořádání ve vztahu k Ukrajině, Rusku a Bělorusku. S válkou jsou spojena rizika vývoje cen či případné výpadky vstupů z těchto tří zemí. Rizika geopolitická a bezpečnostní. Rizika růstu dopravních nákladů a omezených přepravních světových kapacit. Důsledkem by byly vysoké inflační tlaky, zpomalení průmyslové výroby a v krajním případě až existenční problémy řady firem. Každý den trvání konfliktu a nejistot snižuje výhled ekonomických výsledků této predikce dále směrem dolů pro letošní rok.

Dalším rizikem je utužení sankcí a výpadek dodávek ropy a zemního plynu z Ruska. Nahrazení ropy z jiných zdrojů by mohlo být poměrně rychlé (ČR má mimo jiné zásoby na 90 dní), daleko horší je však situace u zemního plynu, neboť na ruských dodávkách je Česko závislé de facto ze 100 % a samotná Evropská unie ze 40 %. Případné nahrazení je velmi problematické – kapacita terminálů na zkapalněný plyn je v EU značně omezená, nemluvě o dodávkách v rámci kontinentu a výsledné ceně, dá se dokonce říci, že v krátkodobém horizontu je jeho plná kompenzace takřka vyloučená. ČR má navíc zásoby zemního plynu pouze na 1-2 měsíce. Zastavení dodávek plynu by proto vážně poškodilo klíčového odběratele – průmysl a znamenalo by výsledek HDP v záporných hodnotách.

Velkou neznámou je také akcelerující inflace, která již teď meziročně dosahuje dvouciferných čísel. Zdražení bude bezpochyby snižovat reálný příjem domácností, což se projeví na poklesu tempa spotřeby. V důsledku aktuální válečné krize a souvisejících dopadů na mezinárodní řetězce je však obtížné odhadovat růst inflace a tedy i finální dopad na spotřebitele.

Nejen s výše uvedenými riziky může být propojené nepředvídatelné chování na devizových, finančních, komoditních nebo jiných trzích. Neočekávané události a nejistoty mohou (nejen) krátkodobě vyhnat ceny surovin velmi vysoko s nepředvídatelnými dopady na spotřebitele (např. enormní nárůst potravin, pohonných hmot aj.).

Další neznámou predikce jsou reálné dopady přijetí ukrajinských uprchlíků – jejich počtu či délky setrvání na našem území. S velkým otazníkem se nyní dá odhadovat zapojení ukrajinských uprchlíků do pracovního procesu v nejbližších měsících (se souvisejícími dopady na zvýšení produkční kapacity firem, růst spotřeby, příjmů státního rozpočtu aj.), neboť okolo poloviny příchozích jsou děti a cca 4/5 dospělých jsou ženy.

V neposlední řadě nelze vyloučit rizika spojená s koronavirovou krizí. Nynější pandemie v tuto chvíli ukazuje sestupný trend, nicméně např. Čína uvalila novou uzávěrku na město Šanghaj či britský premiér nedávno v reakci na nárůst pozitivních případů nevyločil možný budoucí lockdown. Rizika jsou tedy stále reálná, zejména v druhé polovině roku během podzimu.

Závěr

Původní predikce SPČR na přelomu roku odhadovala růst až 4 % v letošním roce, kdy se navzdory mnohým problémům obecně očekávalo, že se česká ekonomika v letošním roce nadechne k dalšímu oživení. Naznačovalo to např. společné šetření ČNB a SP ČR za čtvrté čtvrtletí r. 2021 dokládající zvýšení zakázek a domácí i zahraniční poptávky ze strany firem, únorový Index nákupních manažerů, dle něhož vzrostl objem výroby čtvrtý měsíc v řadě nebo predikce letošního růstu Evropské komise, která odhadovala růst EU (našeho dominantního exportního odbytíště) na 4 %.

Do cesty mírného oživení se ovšem dostala válka na Ukrajině. Prakticky ze dne na den se dřívější bariéry růstu výrazně prohlubují. Firmy vázané na obchod s Ruskem nebo s Ukrajinou přišly o významné zakázky a takřka všechny podniky se musí vypořádat s dalším skokovým zdražením a zpožděním dodávek u řady vstupů a s vysokými cenami energie i pohonných hmot, které od začátku roku vzrostly o desítky procent.

Tabulka – shrnutí vybraných základních ukazatelů

Ukazatel (stálé ceny, y/y, %)	2022	2023
Růst HDP	1,2	3,5
Spotřeba domácností	2,2	4,4
Vládní výdaje	1,1	1,1
Investice do hrubého fixního kapitálu	1,0	4,0
Export	3,2	5,2
Import	4,1	4,9
Průmyslová produkce	1,5	5,4
Míra inflace (CPI, roční průměr)	14	6

V tuto chvíli odhadujeme růst reálného HDP v roce 2022 ve výši 1,2 % a v roce 2023 ve výši 3,5 %. K výraznějšímu oživení HDP by mohlo dojít po skončení konfliktu na Ukrajině, bude však záležet na mnohých neznámých, např. na konkrétní podobě poválečného uspořádání. Uklidnění situace by alespoň částečně napravilo výpadek dodavatelských řetězců a s ním související nedostatek a růst cen surovin, což by dále zmírnilo vysoké inflační tlaky, jež poškozují naši ekonomiku. Za příznivějšího stavu by se pak mohly projevit odložené investice i spotřeba, jež doznívají z doby koronavirové krize. Ekonomika se bude postupně přizpůsobovat nové situaci, ačkoliv to pro řadu subjektů nebude jednoduché.